

Motivația întocmirii Ghidurilor privind componentele digitalizării în România

Digitalizarea este unul dintre fenomenele care au contribuit la dezvoltarea economică observată în ultimii ani. Fiscalitatea și raportările fiscale nu au putut fi ocolite de acest fenomen: de la formele primare (depunerea electronică a declarațiilor) trecând la generalizarea, începând cu luna martie 2022 a spațiului privat virtual (SPV) și ajungând la formele complexe de raportare (e-Factura, SAF-T și e-Transport) într-o primă fază doar pentru anumiți contribuabili. Dacă unele măsuri au fost introduse pentru a îmbunătăți sau simplifica relația dintre inspectorii și contribuabili (SPV, verificarea la distanță), unele măsuri țintesc acele zone de unde autoritățile și-au propus o creștere a gradului de colectare a taxelor, respectiv eliminarea practicii de a emite facturi fără ca acestea să fie raportate la furnizor, vânzarea de bunuri fără documente legale, neplata la buget a taxei pe valoarea adăugată etc.

De când au apărut primele proiecte legate de RO e-Factura/SAF-T/RO e-Transport, s-a putut observa o anumită efervescență a mediului de afaceri: o mare parte dintre aceștia au înțeles beneficiul pe termen mediu și lung al acestor măsuri, însă, modul de implementare necesită îmbunătățiri suplimentare având în vedere complexitatea celor trei sisteme, dar mai ales **suprapunerea implementării acestora**.

Această triadă a demarat cu obligativitatea implementării SAF-T în cazul contribuabililor mari de la 1 ianuarie 2022, apoi 1 iulie 2022 pentru noii contribuabili mari intrați în această categorie după data de 1 ianuarie 2022 și a continuat pentru contribuabilii mijlocii începând cu 1 ianuarie 2023, respectiv 1 iulie 2023 pentru noii contribuabili mijlocii intrați în această categorie după data de 1 ianuarie 2023. Pentru contribuabilii mici obligativitatea implementării intervine începând cu anul 2025.

După mai multe perioade de grație, testare și acomodare cu sistemul RO e-Factura, s-a statuat că, începând cu 1 iulie 2022, au obligația să emită facturi electronice și să le transmită prin sistemul național privind factura electronică RO e-Factura atât operatorii economici stabiliți în România, **în relația B2G**, cât și operatorii care comercializează produse cu risc fiscal ridicat comercializate **în relația B2B**.

În tandem, tot de la 1 iulie 2022 a devenit obligatoriu și utilizarea sistemului național RO e-Transport privind monitorizarea transporturilor rutiere pentru bunuri cu risc fiscal ridicat, respectiv pentru acele vehicule rutiere cu o masă maximă de minimum 2,5 tone, încărcate cu bunuri cu risc fiscal ridicat cu o masă brută totală mai mare de 500 kg sau o valoare totală mai mare de 10.000 de lei, aferente cel puțin unei partide de bunuri care face obiectul transportului.

Dacă pentru raportarea SAF-T termenele de implementare sunt clare pentru toți contribuabilii vizați, în ceea ce privește sistemul RO e-Factura, în vederea introducerii obligativității pentru toate tranzacțiile în relația B2B este nevoie de acordul și avizul Comisiei Europene. Potrivit ultimelor informații vehiculate (sursa: www.profit.ro), în urma discuțiilor cu Comisia Europeană, urmează să se renunțe la o introducere etapizată a obligativității sistemului care să țină cont de firmele mici, așa cum intenționa Ministerul Finanțelor în prima parte a acestui an, iar sistemul va deveni din anul 2024 obligatoriu pentru toate tranzacțiile dintre companii.

Experiența contribuabililor eligibili acestor sisteme la aproape un an de la raportare a pus în evidență că, pregătirea din timp a datelor ce urmează a fi raportate este esențială și nu trebuie limitată doar la exportul de date conform formatului cerut de autorități. Pentru acuratețea și integritatea datelor transmise este nevoie pe lângă o documentare solidă și de adaptarea sistemelor informatice la actualele cerințe de raportare.

Anticipând complexitatea aplicării acestor reglementări, încă de la începutul anului 2022, Asociația Uniunea Națională a Cooperăției Meșteșugărești - UCECOM a transmis entităților cooperatiste meșteșugărești o sinteză informativă referitoare la „*Digitalizarea în România*” cu scopul de a facilita înțelegerea unor termeni tehnici noi, familiarizarea cu aplicațiile puse la dispoziție de Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), cât și parcurgerea etapelor de înregistrare, pregătire, transmitere/primire a informațiilor solicitate de autoritățile fiscale. În sinteză, conducerile entităților cooperatiste meșteșugărești erau atenționate că digitalizarea implică, pe lângă costuri suplimentare de implementare, și resurse de timp considerabile și prin urmare, recomandarea era ca acestea să se pregătească din timp în găsirea unui furnizor IT, împreună cu consultanții fiscali pentru implementarea sistemelor, având în vedere posibilitatea ca furnizorii IT să fie copleșiți la un moment dat de numărul ridicat al cererilor.

Aceste aspecte au fost reamintite și la începutul acestui an în cadrul seminarului „*Închiderea exercițiului financiar 2022. Focus asupra modificărilor cheie aduse legislației fiscale, contabile, juridice și în domeniul resurselor umane în anul 2023 cu impact asupra entităților cooperative meșteșugărești*”, ocazie cu care s-a menționat că prevederile celor trei componente ale digitalizării vor face obiectul unor viitoare ghiduri ce vor fi postate pe site-ul instituției.

Prin urmare, pentru conformare și aplicare cu prudență a cadrului legislativ, normativ și de reglementare în materie a prevederilor actelor normative incidente a fiecărei componente în parte a digitalizării, **am considerat ca fiind mai facilă abordarea separată a acestor componente, astfel încât să acopere toate fluxurile de lucru din cadrul entităților, de la documentare și până la consolidarea datelor în rapoarte intuitive și ușor de utilizat.**

*

*

*